

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum

2018-05-09

Samhällsbyggnadskontoret

Miljönämnden

Remiss: Skogspolicy för Södertälje kommun

Diarienummer: SBN-2018-00655

Sammanfattning av ärendet

Miljönämnden har skickat ut Skogspolicy för Södertälje kommun på remiss till samhällsbyggnadskontoret. Södertälje kommuns skogspolicy beskriver och klargör övergripande mål och principer för kommunens skogsförvaltning och skötsel. Södertälje kommun äger och förvaltar ca 3500 hektar skog på kommunal mark. Detaljplanelagd skogsmark och skog inom kommunala naturreservat omfattas inte av policyn. Skogsägare omfattas av olika lagar och regler som styr skötseln av skogen, däribland Skogsvårdslagen (1979:429). Policyn fungerar som beslutsunderlag och stöd för att informera kommunens invånare samt övriga berörda aktörer om kommunens skogsförvaltning.

Beslutsunderlag

Remissutgåva: Skogspolicy för Södertälje kommun

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Inga ekonomiska konsekvenser bedöms finnas för nämnden.

Kontorets/Förvaltningens förslag till nämnden

Kontoret föreslår att nämnden ställer sig bakom remissvaret på remissutgåvan av Skogspolicy för Södertälje kommun.

Beslutet ska skickas till

Akten

Mats Johannesson

Gruppchef strategi

Homan Gohari

Samhällsbyggnadsdirektör

Handläggare:

Liselotte Löthagen

Samhällsplanerare

Telefon (direkt): +46 08-523 031 71

E-post: liselotte.lothagen@sodertalje.se

Samhällsbyggnadskontoret

Stab

Miljönämnden

Datum

2018-05-09

Diarienummer

SBN-2018-00655

Ärende

Remiss: Skogspolicy för Södertälje kommun, svar senast 31 maj 2018

Remissvar på Skogspolicy för Södertälje kommun

Samhällsbyggnadskontoret anser att remissutgåvan av skogspolicyn är ett ambitiöst förslag och att det är positivt att vikten av kommunikation och dialog med berörda medborgare och tjänstemän lyfts.

Det finns dock vissa synpunkter på den föreslagna skogspolicyn som kontoret vill skicka med. Det står på sid. 6 att ”Flera av de nationella miljö- och friluftslivsmålen har beröring till skogen och tydliggör hur kommunen som skogsägare ska arbeta för att på bästa sätt bevara och utveckla de skogliga värdena.” Det skulle vara bra om det tydliggjordes om de nationella miljö- och friluftslivsmålen, som har beröring till skogen, täcks av de övergripande målen i skogspolicyn. Likaså när det gäller Agenda 2030, som också nämns i policyn, om dessa mål täcks. Det är bra att den biologiska mångfalden lyfts i de övergripande målen men det vore önskvärt om den biologiska mångfalden i skogen beskrevs lite mer och att den kopplades ihop med till exempel trädslag. Det finns vissa trädslag, bland annat sälj, som är extra viktig för biologisk mångfald och som gynnar vilda pollinatörer. Säljen står ofta i skogsbrynen och ger tidigt mat till pollinatörer, innan annan växtlighet har kommit igång. I policyn står det att tall och gran är de dominerande trädslagen i kommunens innehav men ingen annan information utifrån trädslag.

Kontoret anser vidare att textinnehållet i den föreslagna skogspolicyn skulle kunna bli mer lättläst om det strukturerades mer tematiskt och att fler pedagogiska bilder skulle kunna användas. Exempelvis finns det material i regeringens kommunikationssatsning om ekosystemtjänster, som är fritt att använda. Skötselmetoderna skulle också förslagsvis kunna illustreras i bilder/skisser.

Intressena i skogen är många och det innebär olika slags förvaltnings- och skötselbehov. I policyn nämns produktionsmål men det beskrivs inte närmre vad målet eller produktion innebär. Det vore bra om detta kunde förklaras. Det står på sid. 6 att ”Av den totala arealen är ca hälften produktiv skogsmark. Resterande områden är impediment, väg och kraftledningsgator eller skog med höga naturvärden, bl.a. nyckelbiotoper”. Det låter som att ”impediment, väg och kraftledningsgator” räknas som skogsområden vilket i så fall borde förklaras hur man tänker. Det skulle vara intressant om det redovisades hur mycket skog som räknas som rekreationsskog, tätortsnära skog, närnatur samt nyckelbiotoper i kartan på sid. 7 över kommunens skogsinnehav.

Och att dessa kategorier kunde definieras eller beskrivas lite mer. På sid. 10 står i rubriken att skogen ska vara tillgänglig för alla. Vad tillgänglig skog för alla innebär borde kanske förtydligas geografiskt, och om det är närnaturen som avses eller om det kan det vara var som helst inom kommunens skogsinnehav.

Södertälje
kommun

RENNISUTGÅVA

ENETJÄRN NATUR 2018

SKOGSPOLICY

FÖR SÖDERTÄLJE KOMMUN

Innehåll

Kommunens skogspolicy	3
Inledning – varför en skogspolicy?.....	4
Vem ansvarar för kommunens skogar?	5
Skogen är viktig för oss	5
Vi ska förvalta skogen på ett ansvarsfullt sätt	6
Du ska kunna vara delaktig	7
Övergripande mål.....	8
Skogens biologiska mångfald och ekosystemtjänster	9
Naturvärden ska bevaras och stärkas	9
Skogens ekosystem är mångfunktionella	9
Skogsupplevelser - skogen ska vara tillgänglig för alla	10
Naturupplevelser och friluftsliv i skogen	10
Skogen ska vara tillgänglig och du ska känna dig trygg	10
Skötsel – så tar vi hand om skogen	11
Målinriktningar för skogsskötsel	11
Skötselmetoder	12
Rekreationshuggning	12
Hyggesfri skogsskötsel	12
Naturhänsyn	13
Kommunikation och information - vi vill skapa dialog	14
Vi når bäst resultat om vi arbetar tillsammans	14
Uppföljning – varje år följer vi upp våra åtgärder.....	15

Kommunens skogspolicy

År 2017 överfördes ansvaret för förvaltning av det kommunala skogsinnehavet från tekniska nämnden till miljönämnden som gav miljökontoret i uppdrag att revidera kommunens Skogspolicy (antagen 2008). Revideringsprocessen delfinansierades med statliga LONA-medel, bland annat för konsultstöd av Enetjärn Natur AB. Under revideringsarbetet har policyns syfte och prioriteringar samberetts med tjänstemän från andra berörda kontor och verksamheter.

Södertälje kommun
Miljökontoret
Naturcentrum

Naturcentrum@sodertalje.se

A photograph of a pine forest with a semi-transparent text box on the right side. The forest floor is covered in dry grass and fallen branches. The sky is clear and blue.

Inledning – varför en skogspolicy?

Södertälje kommun äger och förvaltar ca 3500 hektar skog på kommunal mark. Skogsägare omfattas av olika lagar och regler som styr skötseln av skogen, däribland Skogsvårdslagen (1979:429). Södertälje kommuns skogspolicy beskriver och klargör övergripande mål och principer för kommunens skogsförvaltning. Policyn fungerar därmed som beslutsunderlag och stöd för att informera kommunens invånare samt övriga berörda aktörer om kommunens skogsförvaltning.

Vem ansvarar för kommunens skogar?

Av kommunens ca 3500 hektar skogsmark ligger majoriteten i anslutning till kommunens tätorter. En mindre del skogsmark ligger inom detaljplanelagd mark samt inom kommunala naturreservat och omfattas inte av denna policy. Ansvaret för skogsförvaltningen ligger sedan år 2017 under miljönämnden och innebär att planera och genomföra skötsel i skogen för att uppnå målen.

Skogen är viktig för oss

Skogen levererar många ekosystemtjänster som Södertälje kommun strävar efter att upprätthålla och utveckla. Den erbjuder möjlighet till rekreation och friluftsliv. I en skog ska du kunna plocka svamp och bär och njuta av en mångfald av växter, svampar och djur. Att ha sammanhängande skogar innebär att dessa organismer kan spridas från ett område till ett annat.

Det är särskilt viktigt i de utpekade "gröna kilarna". Att bevara denna spridningsmöjlighet kräver stor hänsyn vid samhällsplaneringen.

Skogen levererar också trä som en förnybar resurs, exempelvis genom att virke används som bygg- och konstruktionsmaterial.

Ekosystemtjänster

är alla produkter och tjänster som naturens ekosystem ger människan och som bidrar till vår välfärd och livskvalitet. Pollinering, naturlig vattenreglering, naturupplevelser, svamp, bär och virke är några exempel på ekosystemtjänster som skogen bidrar med.

Vi ska förvalta skogen på ett ansvarsfullt sätt

Ett viktigt övergripande mål för vår kommun är en hållbar samhällsutveckling. Därför ska vi sköta om skogen som naturresurs på ett ansvarsfullt sätt så att vi tar vara på de värden som finns i skogen. Den rika och varierade natur som finns i kommunen ska vi utveckla och förvalta väl. Flera av de nationella miljö- och friluftslivsmålen har beröring till skogen och tydliggör hur kommunen som skogsägare

ska arbeta för att på bästa sätt bevara och utveckla de skogliga värden.

Södertälje kommuns skogsinnehav indelas i geografiskt sammanhängande områden (skiften). Av den totala arealen är ca hälften produktiv skogsmark. Resterande områden är impediment, väg och kraftledningsgator eller skog med höga naturvärden, bl.a. nyckelbiotoper. I Södertäljes skogar finns en hög andel träd som är mer än 90 år gamla. Trädslagen som dominerar är tall och gran.

Du ska kunna vara delaktig

Vi vill ge dig som bor i kommunen möjlighet att förstå vad vi gör och varför, och ge dig möjlighet att vara delaktig i vårt arbete. Det ska vi göra genom att informera dig om åtgärder som vi gör i skogen och genom att kommunicera de övergripande mål som vi har med skogsförvaltningen. Den här policyn är en viktig del i det arbetet.

Agenda 2030 och Levande skogar

Biologisk mångfald är en avgörande grund för jordens livsuppehållande system som vår nuvarande och framtida välfärd vilar på. Att säkerställa ett hållbart skogsbruk i enlighet med FN:s globala mål och de nationella miljömålen är därför centralt för vår kommuns utveckling.

Övergripande mål

Vi ska förvalta kommunens skogar på ett sådant sätt så att:

- skogens biologiska mångfald bevaras och utvecklas
- de ekosystemtjänster som kommunens skogar levererar upprätthålls och utvecklas
- möjligheterna till naturupplevelser, friluftsliv och turism stärks
- skogarna görs mer tillgängliga för kommunens medborgare och den upplevda tryggheten stärks
- de intäkter som genereras vid skötselåtgärder återgår till skogsförvaltningen för att säkerställa att de övriga målen uppnås.

Skogens biologiska mångfald och ekosystemtjänster

Naturvärden ska bevaras och stärkas

Områden som har höga naturvärden erbjuder miljöer där hotade och sällsynta arter kan leva kvar. Genom inventeringar får vi kunskap om var sådana områden finns för att vi ska kunna bevara och stärka dem. Ibland genomför vi åtgärder för att höja värden i naturen eller skapa lämpliga miljöer för hotade arter. Exempel på aktiva åtgärder är att ta bort granar för att lövträd ska växa sig stora eller att skapa död ved som blir en bra miljö för insekter, svampar och fåglar. Vid mer produktionsinriktade åtgärder tar vi stor hänsyn till befintliga naturvärden. Ur ett landskapsperspektiv är det viktigt att spridningskorridorer för arter bevaras och att

livsmiljöer inte isoleras. Särskilt värdefulla och känsliga miljöer är exempelvis vattendrag, våtmarker, hållmarker och lövskogar.

Skogens ekosystem är mångfunktionella

Skog, inte minst i tätortsnära lägen, bidrar till en mängd tjänster och produkter som bland annat bidrar till att stärka människors välbefinnande. Naturen är en källa till kreativitet och inspiration. Att vistas i naturen minskar stressreaktioner och får oss att må bra. Ekosystemtjänster som skogen bidrar med är exempelvis att rena vatten, reglera klimatet och fungera som kolsänka. Desutom utgör skogen en viktig livsmiljö för pollinerande insekter och produkter

från skogen förser oss människor med livsmedel som bär eller viltkött samt träråvaror.

Naturvärden

En skog med höga naturvärden utmärker sig på flera sätt. Det finns en stor variation med livsutrymmen för många olika arter och därmed kan skogen rymma en hög biologisk mångfald. Många gamla och döda träd, död ved eller en stor variation i skogens sammansättning exempelvis ålder och trädslag kan vara egenskaper som ger ett skogsområde höga naturvärden.

Skogsupplevelser - skogen ska vara tillgänglig för alla

Naturupplevelser och friluftsliv i skogen

Skogar som lockar till rekreation, friluftsliv och andra aktiviteter bidrar till en stärkt folkhälsa genom att fler människor använder skogen för att skapa ett aktivt liv. Skogen har också en viktig funktion i arbetet med att stärka invånarnas kunskap om skog och natur. Exempel på åtgärder är att skapa utflyktsmål med fina utsiktsplatser, sätta upp informationsskyltar och anlägga vandringsleder eller grillplatser.

Skogen ska vara tillgänglig och du ska känna dig trygg

En tillgänglig och tilltalande närnatur bidrar till att göra Södertälje till en ännu attraktivare kommun att bo och leva i. Skogen ska vara trygg och säker att besöka och erbjuda en variationsrikedom. Tillgänglighet för alla och en öppen dialog med invånarna är viktigt för att få fler att vilja vistas i naturen. Exempel på åtgärder för att skapa en trygg och tillgänglig skog är tydliga ledmarkeringar, utglesning längs stigar eller fällning av träd som annars riskerar falla omkull.

Skötsel – så tar vi hand om skogen

Skogens skötsel utgår från en skogsskötselplan som delar in skogen i skiften med olika inriktning gällande naturvårdshänsyn, rekreation och produktion. Inom alla kommunens skogar arbetar vi med naturhänsyn och naturvård där sådana värden finns eller där vi kan skapa dem.

Målinriktningar för skogsskötsel

- Förstärka naturvärden: Skogen ska skötas för att naturvärden och biologisk mångfald ska bevaras och främjas. Det kan även innebära att skogen lämnas för fri utveckling.
- Förstärka upplevelsevärden: Skogen ska skötas för att bevara och utveckla möjligheterna till rekreation och friluftsliv. Detta sker genom så kallade rekreativhugningar och är den prioriterade skötselåtgärden i tätortsnära lägen. Skogens och trädens estetiska och rekreativa värde är överordnade produktionsmålet.
- Hållbar produktion: Skogen ska skötas för att främja vitala och friska skogar där ekonomiska mål och miljömål integreras. Denna inriktning prioriteras i skogs-

områden längre bort från tätorten. Stark hänsyn tas till befintliga natur- och rekreationsvärden.

En skogsskötselplan

är ett verktyg som fungerar som ett planeringsunderlag för skogsbruket på en skogsfastighet och innefattar främst avverkningar och skogsvårdsarbets fördelning i tid och rum. En grön skogsskötselplan är en plantyp vilken visar hur produktions- och miljömål kan förenas på en fastighet. Kommunens skogsförvaltare använder ett digitalt kartverktyg som planeringsunderlag.

Skötselmetoder

Rekreationshuggning

Skötselåtgärder som syftar till att skapa variation, säkerhet och trygghet i skog som används för upplevelser och rekreation kallas för rekreationshuggning. Exempel på åtgärder är utglesning av täta skogsbestånd i anslutning till stigar för att skapa möjlighet till sikt. Åtgärden bidrar till en tryggare känsla för den som använder området. Ett annat exempel är att skapa gläntor genom att hugga bort träd inom en mindre yta.

Hyggesfri skogsskötsel

Hyggesfri skogsskötsel innebär att inom ett och samma skogsområde avverkas aldrig samtliga träd på en och samma gång. Istället sker avverkningar genom plockhuggning där en viss andel av träden avverkas. Vid hyggesfri skogsskötsel sker inte någon markberedning och i första hand nyttjas naturlig föryngring. Nya träd växer successivt upp i de luckor som skapas vid avverkning genom att frön från omgivande träd sprids och groer till plantor, så kallad naturlig föryngring. I de fall plantering sker, används i första hand ett lokalt plantmaterial.

Naturhänsyn

Naturhänsyn kan dels handla om att skydda och freda områden med höga naturvärden såsom biotopskyddsområde eller genom att lämna delar orörda i form av så kallad miljöhänsyn i samband med avverkning. Naturvård kan också vara aktiva åtgärder för att utveckla naturvärden inom ett område exempelvis röjning av sly som inte gynnar naturvärdena eller att hugga bort barrträd för att gynna lövträd.

Nyckelbiotop

är skogsområden med mycket höga naturvärden. Områdena fyller en viktig funktion i bevarandet av skogens hotade växter och djur.

Kommunikation och information - vi vill skapa dialog

Det är viktigt att kommunikation och information både till allmänheten och inom kommunens organisation fungerar bra. Genom att informera om de åtgärder som vi genomför i skogen kan vi skapa en större förståelse för vårt arbete. Dina synpunkter kan i sin tur bidra till att utveckla vårt arbete med att sköta skogen.

Den som ansvarar för förvaltningen av skogen informerar inför skötselåtgärder i skogen genom att lägga ut information på kommunens webbplats och genom att sätta upp skyltar i det berörda området. Nära tätbebyggda områden skickar kommunen även ut information till de boende som framförallt är berörda.

Vi når bäst resultat om vi arbetar tillsammans

För en fungerande skogsförvaltning i kommunen är det viktigt med intern kommunikation och samverkan. De områden som är prioriterade för samarbete är naturvård, samhällsplanering samt kultur och fritid då tjänstemän inom dessa områden arbetar med frågor som nära angränsar mot förvaltningen av kommunens skogar.

Uppföljning – varje år följer vi upp våra åtgärder

Varje år uppdateras skogsskötselplanen (digitalt) av den som ansvarar för skogsförvaltningen med de åtgärder som har genomförts. I miljönämndens årsredovisning beskrivs vilka resultat som har uppnåtts under året utifrån målen i denna policy. Alla planerade åtgärder integreras och förankras i enhetens årliga arbetsplan.

Skogspolicyn gäller tillsvidare och revideras vid behov, i enlighet med kommunens riktlinjer för styrdokument (KS 16/60).

Södertälje
kommun

REVISUTGÅVA

§ 29 Remissversion Skogspolicy för Södertälje kommun

Dnr: MN 2018.1047

Sammanfattning av ärendet

Ansvar för skötseln av det kommunala skogsinnehavet överfördes från och med 2017 från tekniska nämnden till miljönämnden. Miljönämnden har gett miljökontoret i uppdrag att göra en översyn av kommunens skogspolicy vilken antogs 2008.

Vidare framtogs riktlinjer för styrdokument i Södertälje kommun av kommunstyrelsens kontor som blev fastställda av kommunstyrelsen 2016-11-25 (KS 16/60). Mot denna bakgrund har miljökontoret tagit fram ett förslag till remissversion av en reviderad skogspolicy som följer de nya riktlinjerna för kommunala styrdokument.

Förslaget till den reviderade skogspolicyn är framtaget med stöd av statliga LONA-bidrag. Bidraget har dels används för genomförandet av en omvärldsanalys gällande hållbar skogsskötsel, dels för konsultstöd under översynen och revideringsprocessen.

Miljökontoret föreslår miljönämnden att skicka ut förslaget till Skogspolicy på remiss till berörda verksamheter och externa aktörer i kommunen för yttrande.

Under sammanträdet utdelas förslag till ändringar av Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från miljökontoret daterad 2018-03-06

Remissversion Skogspolicy för Södertälje kommun daterad 2018-03-06, se Södertälje kommuns hemsida

Förslag till ändringar enligt förslag från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet, se bilaga

Yrkande

Ordförande Patrik Waldenström (MP) yrkar enligt förslag från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet bifall till kontorets förslag med de ändringar som redovisas i bilaga.

Miljönämndens beslut

1. Miljönämnden godkänner miljökontorets remissförslag till skogspolicy för Södertälje kommun med ändringar enligt förslag från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet, se bilaga.
2. Miljönämnden uppdrar åt miljökontoret att skicka ut förslaget till Skogspolicy för Södertälje kommun daterad 2018-03-06 på remiss till berörda nämnder, kommunala verksamheter och externa aktörer för besvarande senast 2018-05-31.
3. Miljönämnden uppdrar åt miljökontoret att återkomma till miljönämnden med ett förslag till bearbetad version av skogspolicyn att föreslå för antagande av kommunfullmäktige som därmed ersätter den befintliga skogspolicyn.

Justeraendes signum	Anslagsdatum 2018-03-27	Utdragsbestyrkande

§ 29 forts

Beslutet skickas till
Akten

Separat utskickslista

Justerandes signum	Anslagsdatum 2018-03-27	Utdragsbestyrkande